

Turun kaupunki	§	Kokouspvm	Asia	21
Kaupunginhallitus	41	19.01.2015	1	
Kaupunginvaltuusto	16	26.01.2015	16	

4714-2013 (630, 001)

Turun seudun (rakennemallialueen) liikennejärjestelmäsuunnitelma 2035 (Yt)

Tiivistelmä:

Turun seudun liikennejärjestelmäsuunnitelma 2035 on kokonaissuunnitelma seudun liikennejärjestelmän kehittämisen suuntaviivoista, pääteemoista ja toimenpiteistä. Suunnitelman lähtökohtana on seudullisen maankäytön rakennemallin ratkaisut ja siinä liikennejärjestelmälle asetetut tavoitteet. Kehittämishjelma on Turun osalta käytettävissä oleviin resursseihin nähden ylioptimistinen, mikä edellyttää hankkeiden voimakasta priorisointia ja toteuttamisaikataulujen kokonaishallintaa.

Kh § 41

Apulaiskaupunginjohtaja Jarkko Virtanen 15.1.2015:

Taustaa

Turun kaupunkiseudun kuntien, ympäristöministeriön, liikenne- ja viestintäministeriön, Liikenneviraston sekä Varsinais-Suomen ELY-keskuksen 20.6.2012 allekirjoittamassa maankäytön, asumisen ja liikenteen (MAL) aiesopimuksessa vuosille 2012–2015 päätettiin rakennemallialueen 14 kunnan kattavan liikennejärjestelmäsuunnitelman laatimisesta.

Varsinais-Suomen liitto on yhdessä Liikenneviraston, liikenne- ja viestintäministeriön, Varsinais-Suomen ELY-keskuksen ja kuntien kanssa valmistellut Turun seudun (rakennemallialueen) liikennejärjestelmäsuunnitelman, jonka Varsinais-Suomen liiton maakuntahallitus hyväksyi 17.11.2014. Varsinais-Suomen liitto on pyytänyt kuntia käsittelemään suunnitelman ja hyväksymään sen osaltaan ja ilmoittamaan tiedon hyväksymisestä tammikuun loppuun mennessä.

Liikenteen kokonaistavoitteita ohjataan seututasolla yleisesti Maakunnan liikennestrategilla, jonka tarkastelun painopiste kohdistuu etenkin maakunnan liikenneverkon ulkoisten yhteyksien kehittämiseen kaikkien eri liikennemuotojen näkökulmasta.

Turun seudun liikennejärjestelmäsuunnitelma 2035 painottuu taas ensisijaisesti Turun kaupunkiseudun sisäisen liikenteen toimivuuden parantamiseen, vaikka seudun ulkoiset liikenneyhteydet muodostavatkin sille toiminnallisen rajapinnan. Suunnitelman yhtenä tavoitteena on seudun yksittäisten kuntien liikennejärjestelyjen koordinointi toimivaksi kokonaisuudeksi seudun rakennemallin tarkkuudella. Siinä suositellaankin aiesopimuskunnille etenkin sellaisia liikenteen kehittämistoimenpiteitä, joiden toteuttaminen tukisi hyväksytyyn rakennemallin toteutumista kuntien hallinnollisista rajoista riippumatta.

Turun seudun liikennejärjestelmäsuunnitelmaa 2035 ei sinällään voi pitää yksin riittävänä Turun kaupungin sisäisen liikenteen toimivuuden näkökulmasta. Kaupungin tulisikin laatia yleiskaavan 2029 valmistelun yhteydessä yksityiskohtaisempi Turun kaupungin liikennejärjestelmäsuunnitelma, joka toteuttaisi seudullista suunnitelmaa konkreettisemmin uutta yleiskaavaa ja kohdentaisi samalla investointihankkeita tarkemmin priorisoituna Turun katuverkolle.

Turun kaupunki	§	Kokouspvm	Asia	22
Kaupunginhallitus	41	19.01.2015	1	
Kaupunginvaltuusto	16	26.01.2015	16	

Turun kaupungin liikennejärjestelmäsuunnitelman laadinnan yhteydessä tulisi samalla ratkaista myös liikennejärjestelmän ja sitä toteuttavien hankkeiden suunnittelun organisoiminen siten, että valmisteluvastuut ja päätösvaltakysymykset on määritelty nykyistä yksiselitteisemmin.

Suunnitelman keskeinen sisältö

Kaupunginhallitus on 16.6.2014 § 278 antanut Varsinais-Suomen liitolle liikennejärjestelmäsuunnitelman luonnoksesta lausunnon. Luonnosta on tarkistettu kaupungin antaman lausunnon jälkeen ja Turun kaupungin esittämät näkemykset on otettu riittävällä tasolla huomioon Varsinais-Suomen liiton hallituksen hyväksymässä nyt kaupunginvaltuustolle esitettävässä seudun liikennejärjestelmäsuunnitelmassa.

Laaditun liikennejärjestelmäsuunnitelman tavoitteet perustuvat MAL-aiesopimukseen, jonka mukaan liikennejärjestelmäsuunnitelma tuli laatia aiemmin laaditun seudun maakäytön rakennemallin liikenteellisten tavoitteiden mukaisesti. Ne edellyttävät mm. selkeästi nykyistä merkittävämpää joukkoliikenteen, kävelyn ja pyöräilyn osuutta seudun liikkumisessa.

Koska liikennejärjestelmätyön tavoitteet oli linjattu jo aiemmissa suunnitelmissa ja MAL-aiesopimuksessa, ei liikennejärjestelmäsuunnitelmassa perustella tavoitteita tai tarkastella niistä johdetuille toimenpiteille vaihtoehtoisten kehityskulkujen seurausvaikutuksia. Vaihtoehtoisten kehityskulkujen arviointi olisi kuitenkin antanut paremman käsityksen siitä, mistä liikennejärjestelmän kehittämiskäytännöihin liittyvissä valinnoissa on käytännössä kyse.

Liikennejärjestelmäsuunnitelma on hyvä kokonaissuunnitelma seudun liikennejärjestelmän kehittämistarpeista. Suunnitelman luku 3 ”Liikkumisjärjestelmät ja kaupunkirakenne” kuvaa hyvin historiallisen kehityksen valossa liikennejärjestelmän ja kaupunkirakenteen välistä voimakasta sidonnaisuutta. Menneiden vuosikymmenten kehityksen pohjalta on helppo ymmärtää, että tulevaisuudessakin kaupunkirakenne vaikuttaa voimakkaasti liikennejärjestelmään ja liikennejärjestelmä tulee samoin vaikuttamaan myös jatkossa kaupunkirakenteeseen.

Tavoitteiden toteuttamiseksi liikennejärjestelmäsuunnitelmassa on muodostettu viisi pääteemaa eli kehittämislinjausta:

1. Viihtyisä ja vetovoimainen kävely- ja pyöräilykaupunki
2. Palveleva joukkoliikennekaupunki
3. Toimiva autoliikenne
4. Kustannustehokkaat kuljetukset
5. Turvallinen liikenne ja viisaat valinnat

Liikennejärjestelmäsuunnitelman suunnittelu- ja toteuttamistoimenpiteet on jaoteltu eri kehittämislinjauksia toteuttaviksi. Valtaosassa toimenpiteitä Turku on yksin tai yhdessä muiden tahojen kanssa esitetty toimenpiteen vastuutahoksi.

Turun kaupunki	§	Kokouspvm	Asia	23
Kaupunginhallitus	41	19.01.2015	1	
Kaupunginvaltuusto	16	26.01.2015	16	

Pydydyt lausunnot ja jatkotoimenpiteet

Kaupunkisuunnittelu- ja ympäristölahtakunta 13.1.2015 § 18 ja kiinteistöliikelahtoksen johtokunta 14.1.2015 § 23 ovat antaneet samansisältöisen, kaupunkisuunnittelun suunnitteluuyksikössä valmistellun lausunnon.

Lausunnon mukaan kehittämisohjelma on valitettavasti Turun resursseihin nähden kovasti ylioptimistinen ja edellyttäisi toteutuakseen huomattavaa lisäresursointia liikennejärjestelmän kehittämisen suunnitteluun ja toteutukseen. Oman haasteensa Turun mahdollisuuksille vastata liikennejärjestelmän kehittämistarpeisiin muodostaa lausunnon mukaan se, että kaupungin organisaatiossa liikennejärjestelmän kehittämiseen liittyvä päätöksenteko ja sen valmistelu on hajautunut monelle taholle, joille yhdellekään liikennejärjestelmän kehittäminen kokonaisuutena ei ole toiminnan painopiste. Ensimmäisenä askeleena tilanteen parantamiseksi lausunnossa nähdään kaupungin sisäisen liikennejärjestelmän kehittämisen ohjaus- tai johtoryhmän perustaminen. Ryhmän tehtävänä olisi koordinoia eri toimialojen ja toimijoiden liikennejärjestelmän kehittämiseen liittyvää toimintaa kaupungin strategian ja sen alaisen ohjelmarakenteen sekä valmistuneen liikennejärjestelmäsuunnitelman tavoitteiden ja kehittämisohjelman pohjalta.

Lisäksi lausunnossa on todettu, että näkemystä liikenteestä palveluna tulisi tuoda voimakkaammin esille jatkotyöskentelyssä ja myös kaupungin omaan liikennejärjestelmätyöhön. Myös kaupunginhallitus on aiemmassa luonnoksesta antamassaan lausunnossa Varsinais-Suomen liitolle 16.6.2014 todennut samaa.

Kaupunginhallituksen johtosäännön 7 §:n 9 kohdan mukaan kaupunginhallitus päättää kaupunkitasoisista seudullisista ja ylikunnallisista asioista sekä huolehtii seudullisten toimielinten ohjaamisesta. Asian merkittävydestä ja seudullisuudesta johtuen on suunnitelman hyväksyminen syytä saattaa kaupunginvaltuuston päätettäväksi.

Liite 1 Turun seudun (rakennemallialue) liikennejärjestelmäsuunnitelma 2035

Kaupunginhallituksen ehdotus

Kaupunginvaltuusto päättää hyväksyä liitteenä 1 olevan Turun seudun (rakennemallialue) liikennejärjestelmäsuunnitelman 2035 ohjeellisena noudatettavaksi.

Päätös Ehdotus hyväksyttiin.

Kv § 16

Liite 1 Turun seudun (rakennemallialue) liikennejärjestelmäsuunnitelma 2035

Kaupunginhallituksen ehdotus

Kaupunginvaltuusto päättää hyväksyä liitteenä 1 olevan Turun seudun (rakennemallialue) liikennejärjestelmäsuunnitelman 2035 ohjeellisena noudatettavaksi.

Turun kaupunki	§	Kokouspvm	Asia	24
Kaupunginhallitus	41	19.01.2015	1	
Kaupunginvaltuusto	16	26.01.2015	16	

Päätös Ehdotus hyväksyttiin.

Lisäksi keskustelun aikana Rinteen Sandelinin kannattamana tekemä ponsi päätettiin saattaa valtuuston työjärjestyksen 24 §:n mukaisesti kaupunginhallituksen tietoon.

Asian käsittely kokouksessa

Rinne Sandelinin kannattamana teki seuraavan ponsiesityksen:

”Seuraavaan liikennesuunnitelmaan valmistellaan erillinen selvitys erityisryhmien liikkumisen mahdollisuuksista ja esteettömyydestä.”

Ari-Pekka Korhonen
Ari-Pekka Korhonen
johtava kaupunginsihteeri

Jakelu

tied Varsinais-Suomen liitto
noud Kiinteistöliikelaitos, infrapalvelut
noud Kiinteistöliikelaitos, kiinteän omaisuuden kehittäminen
noud Konsernihallinto, kaupunkikehitysryhmä
noud Ympäristötoimiala, kaupunkisuunnittelu
noud Turto Jouko